

Má test kreslení hodin význam v časně diagnostice Alzheimerovy nemoci?

Autor

Milan Janoušek

Školitel

Doc. MUDr. Aleš Bartoš, Ph.D.

AD Centrum, Neurologická klinika FNKV a 3. LF UK

Národní ústav duševního zdraví Klecany

Úvod

Test kreslení hodin (TKH) je krátká a v klinické praxi často používaná kognitivní zkouška s nenáročnou administrací. Je oblíbená zvláště pro velké množství prověřovaných kognitivních funkcí. Ke kvantitativnímu zhodnocení výsledků TKH jsme se rozhodli vytvořit nový skórovací systém BaJa (podle počátečních písmen autorů).

Cíl

Posoudit význam TKH v diagnostice časných stádií AN. Zjistit, jak se liší výsledky našeho skórovacího systému BaJa od hodnotící škály z Addenbrookského kognitivního testu (ACE). Zhodnotit nakolik ovlivní změna zadání psychometrickou výtěžnost TKH. Porovnat užitečnost TKH s Krátkým testem mentálních funkcí (Mini-Mental State Examination, MMSE).

Metodika

Všech 151 osob jsme vyšetřili MMSE s rozsahem 0 – 30 bodů (čím více, tím lépe). Poté jsme 74 pacientů s velmi časnou AN podle kritérií NIA – AA (MMSE 24 ± 3 bodů) a 77 normálních seniorských dobrovolníků (MMSE 29 ± 1) požádali, aby nakreslili ciferník, všechna čísla a nastavili čas nejdříve na 11:10. Následně jim byla předložena stejná úloha ale s časem 23:20. Předpokládali jsme, že nastavit čas 23:20 je kognitivně náročnější úloha, a proto bude činit větší obtíže při správném plnění. Ani jedno z čísel totiž není přítomno v ciferníku. Je nutná představa „24hodinového systému“. Nakonec jsme výsledky testu hodnotili skórovacím systémem BaJa a škálou z ACE.

Výsledky

K hodnocení TKH jsme vyvinuli vlastní škálu s jednoznačnými otázkami. Skórovací systém BaJa má ve skupině pacientů (tab. 1) s velmi časnou AN senzitivitu 60 % a specificitu 77 %. Senzitivita i specificita MMSE je rovna 93%. Navzdory očekávání se na základě ROC analýzy (Receiver operating curve) významně neliší výtěžnost TKH se zadáním 23:20 a 11:10 ($p = 0,56$). Stejně tak volba skórovacího systému zásadně nemění informaci získanou provedením tohoto testu. Výsledky TKH i MMSE odlišují skupinu zdravých seniorských dobrovolníků od pacientů s AN ($p < 0,01$).

Závěr

TKH se nehodí pro detekci časně AN. Volba zadání ani skórovacího systému neovlivňuje výtěžnost TKH. MMSE poskytuje komplexnější informaci o kognitivním stavu, avšak za cenu delšího trvání.

Studie byla podpořena grantem IGA č. NT 13183 a Programem rozvoje vědních oblastí na Univerzitě Karlově PRVOUK č. P 34/3LF (Psychoneurofarmakologický výzkum).

Tab. 1 Skórovací systém BaJa obsahuje jednoznačné hodnotící otázky s dichotomickými odpověďmi

		JE V KRESBĚ.....	NE	ANO
CIFERNÍK	1	ciferník v podobě kruhu nebo čtverce?	0	1
	2	všech 12 správných čísel od 1 do 12 rozmístěno po obvodu ciferníku uvnitř či vně?	0	1
	3	všech 12 správných čísel rozmístěno ve správné poloze (v každém kvadrantu 4 čísla) ?	0	1
RUČIČKY	4	umístěn počátek 2 ručiček ležící nejdále v polovině poloměru ciferníku?	0	1
	5	zakresleny pouze 2 ručičky jakékoli délky?	0	1
	6	nastavena ručička jakékoli délky na správnou hodinu?	0	1
	7	nastavena ručička jakékoli délky na správnou minutu?	0	1
PŘESNÝ ČAS	8	zakreslena správná hodina malou ručičkou a správná minuta velkou ručičkou?	0	1
	9	délka dvou správně nastavených ručiček stejná?	0	0,5
CELKOVÝ SKÓR (max. 8 bodů):				